

Verslag Raadscommissie Ruimtelijke Ordening

- naam commissie: Ruimtelijke ordening (digitaal via Teams met streaming via Notubiz)
- datum: 1 februari 2022
- uur: 20u00
- agenda: Bespreking: “Toelagereglement voor de subsidiëring van een geïntegreerde aanpak voor opvang en hergebruik van hemelwater” en “Subsidiereglement vochtbestrijding in kelders”
- verantwoordelijke dienst: Omgeving (Milieu)

Leden van de raadscommissie (teamsvergadering):

Aanwezige leden

effectieve leden	
Tine Vanneste	aanwezig
Carla Demaertelaere	aanwezig
Hendrik Trappeniers (v)	aanwezig
Ann Van de Castele (ov)	aanwezig
Maarten Willems	aanwezig
Bart Nevens	aanwezig
Wim Vangoidsenhoven	verontschuldigd
Walter De Brouwer	verontschuldigd, plaatsvervanger Axel Degreef: aanwezig
Lid met raadgevende stem	
Marinus Van Greuningen	verontschuldigd

Er waren geen afwezigen en 3 verontschuldigde leden van de commissie.

Aanwezige gemeenteraadsleden die geen deel uitmaken van de commissie: Mia Vandervelde

Bevoegde schepen: Schepen Kristien Goeminne (aanwezig).

Overige aanwezigen: Schepen David Haelterman, Schepen Wim Moons, Schepen Stef Ryckmans en Schepen Ann Vannerem.

Dienst: Liesbeth Vanobbergen (spreker) en Inge Hauspie (verslaggever)

Deskundige: Fien Vos (Aquafin)

Ondersteuning:

- dienst Interne ondersteuning: de heer Peter Waeyenbergh (GSM 0486 79 91 19)
- dienst ICT (problemen Teams), via dienst IO: de heer Sven Van de Schoot
- Notubiz (live stream), via dienst IO (TEL +31 10 789 09 90)

De streaming via Notubiz werd bij aanvang en gedurende de raadscommissie door de dienst gecontroleerd en was de hele tijd operationeel. Er hebben zich geen technische problemen voorgedaan.

Verslag:

De vergadering start om 20u03. Voorzitter Hendrik Trappeniers verwelkomt de leden van de raadscommissie, overloopt de afspraken rond het verloop van een raadscommissie en overloopt de aanwezigheden.

De heer Hendrik Trappeniers geeft het woord aan schepen Kristien Goeminne. Schepen Kristien Goeminne vervolgt met een inleidend voorwoord:

Sta me toe deze raadscommissie te starten met het intrappen van een open deur: waarom wenst de gemeente in te zetten op een geïntegreerde aanpak van hemelwater?

De vele jaaroverzichten en eindejaar conferences van 2021 herinnerden ons aan de uitzonderlijke hoeveelheden regen die vielen tussen 13 en 15 juli 2021 over het zuiden en oosten van ons land.

Dat we steeds vaker geconfronteerd worden met dergelijke ‘uitersten’ bleek al na de droge zomers van 2017 tot en met 2020. Vlaanderen verloor in een recordtempo een groot deel watervoorraad: de grondwaterstanden daalden in nagenoeg alle meetpunten.

Kortom: de natste zomer sinds twee eeuwen vertelde ons dat de klimaatsverandering hier en nu gebeurt en confronteert ons met de noodzaak om ons te wapenen tegen de gevolgen daarvan.

Vlaanderen is één van de meest volgebouwde regio's ter wereld. Dat is een grote handicap voor een goed waterbeheer. Bouwen en verbouwen met oog voor het herstellen van het evenwicht tussen afvoeren, vasthouden en infiltreren van hemelwater, is noodzakelijk om te kunnen inspelen op het veranderd klimaat.

De gemeente wil daarin een regisseur rol opnemen.

Bij omgevingsvergunningaanvragen voor het bouwen en verbouwen van woningen worden waterbergingsmaatregelen zoals het plaatsen van een hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, enz... verplicht.

Willen we de gemeente wapenen tegen de klimaatverandering dan moeten we ook bij de bestaande woningen de afstroom van hemelwater voorkomen. Dit willen we realiseren door het financieel ondersteunen van een waaier aan maatregelen.

Een toelagereglement voor de geïntegreerde aanpak van hemelwater is een uitstekend instrument voor het realiseren van klimaat robuuste percelen. Kortenberg keurde in 2020 reeds twee individuele subsidiereglementen goed: een subsidiereglement voor het aanleggen van groendaken en een subsidiereglement voor plaatsen van hemelwateropvang, infiltratievoorziening en buffervoorziening bij renovatie van bestaande woningen. We merken echter dat aanvragers géén maatregelen combineren: ingrepen op het eigen perceel beperken zich dus vaak tot het uitvoeren van één bronmaatregel. Nochtans weten we dat door de cumul van maatregelen of de grotere omvang van een totaalproject,

er meer kwaliteit gecreëerd wordt op het vlak van klimaatadaptatie. We bereiken dus niet het beoogde effect met afzonderlijke reglementen, en kiezen daarom voluit voor een geïntegreerd subsidiereglement.

Naast de financiële ondersteuning werkt een subsidie altijd sensibiliserend. We leren inwoners wat ze zelf kunnen doen om de sponskracht van hun perceel te verhogen en leggen uit welk voordeel ze daarbij hebben. Door verschillende maatregelen met verschillende ambitieniveaus te integreren in één reglement kunnen inwoners kiezen voor ingrepen op maat van het eigen perceel.

Een waterdoorlatende voortuin, een kleiner terras of oprit: iedere ingreep maakt echt een verschil. Zeker als we samen die keuze maken. Niet alleen de gemeente is aan zet door regenwater en groen slim te combineren in de openbare ruimte; ook de beslissing die particulieren nemen op hun eigen dak en in hun eigen tuin heeft een impact.

Daar waar we historisch water zo snel mogelijk afvoerden naar de zee, groeit nu het besef dat we water op het eigen perceel zo veel mogelijk moeten vasthouden, zodat het water rustig kan infiltreren om de grondwaterreserves aan te vullen. Laten we dat momentum niet onbenut voorbij gaan en aangrijpen om waterberging in Kortenberg nog beter aan te pakken.

Het nieuwe toelagereglement voor de geïntegreerde aanpak van hemelwater dat wij vanavond voorstellen en toelichten is tot stand gekomen met intensieve medewerking van Aquafin. Daarnaast werden we geïnspireerd door mevrouw Nora Danko van stad Antwerpen: Antwerpen zet sinds 2020 in op klimaatrobuste maatregelen middels een volledig toelagereglement dat van toepassing is als je op een perceel in Antwerpen aan de slag wil gaan met groen en water.

Schepen Kristien beëindigt de inleiding om 20u15 en geeft het woord aan mevrouw Liesbeth Vanobbergen, milieuambtenaar voor de gemeente Kortenberg, voor een gedetailleerde toelichting van de subsidiereglementen. De toelichting wordt gegeven aan de hand van een ppt-presentatie. De integrale presentatie wordt als bijlage toegevoegd aan dit verslag en maakt er deel van uit. De presentatie eindigt om 20u40.

De heer Bart Nevens neemt het woord. Hij apprecieert dat er ingegaan werd op de vraag om een raadscommissie te organiseren waardoor de raadsleden een goede toelichting hebben gekregen over de techniciteit en de oorsprong van de subsidiereglementen. Deze reglementen zijn een goed begin om de uitdagingen van droogte en klimaatsverandering aan te pakken. Hij heeft echter een aantal bedenkingen:

Waarom wordt het ontharden enkel gesubsidieerd bij bestaande, particuliere woningen en waarom niet bij bedrijven? Bij bedrijven zoals D'Ieteren is er zeer veel verharding aanwezig. Waarom worden er niet meer inspanningen gedaan bij het gemeentelijk patrimonium? De uitdagingen zijn groter en daardoor mist het reglement aan ambitie.

Het reglement zit strak in elkaar en brengt een grote administratieve last met zich mee voor zowel de gemeentelijke administratie als de aanvragers. De aanvrager moet niet alleen foto's aanleveren, maar ook plannen. Dit wordt bijgevolg al snel een uitgebreid dossier. De aanvragers moeten ook de aanpassingswerken pré-financieren en krijgen pas nadien hun subsidie. In het reglement staat een engagement voor 10 jaar. Dit lijkt moeilijk afdwingbaar en betekent een bijkomende administratieve last.

Voor het reglement over het waterdicht maken van de kelders, wordt gesproken over een gespecialiseerde firma, maar nergens staat een definitie vermeld over wat met een gespecialiseerde firma wordt bedoeld. Voor het andere reglement komen de doe-het-zelvers dan wel in aanmerking wat op zich wel positief is, maar men heeft dan minder controle over de kwaliteit van de uitgevoerde werken. Voor de subsidie over het waterdicht maken van de kelders, stelt de heer Nevens zich de vraag hoeveel woningen voor deze subsidie in aanmerking komen en als de het bedrag dat opgenomen staat in de begroting niet te klein is? Hoeveel subsidieaanvragen werden voor de bestaande reglementen de laatste jaren

ingediend? Het sensibiliseren van onze bevolking zal ook tijd vragen van de administratie. Het is belangrijk dat er voldoende ingezet wordt op sensibilisering en ondersteuning van de bevolking.

Liesbeth Vanobbergen beantwoordt de gestelde vragen. Bedrijven behoren niet tot de doelgroep van de subsidiereglementen omdat zelfstandigen andere manieren hebben om investeringen gedeeltelijk te recupereren door deze in te brengen als kosten in hun boekhouding. Deze mogelijkheid hebben particulieren niet vandaar dat de keuze gevallen is op deze doelgroep.

Naast het feit dat bedrijven hun kosten kunnen inbrengen, wordt de waterhuishouding van bedrijven grondig onderzocht bij de omgevingsvergunningaanvragen. Hierbij worden de gewestelijke en provinciale verordening hemelwater gebruikt als toetsingskader.

Wat de administratieve belasting van de dienst betreft, de dienst omgeving heeft voldoende expertise in huis om op een efficiënte manier de subsidie aanvragen te verwerken.

Er zal zeer breed gecommuniceerd worden over dit reglement via alle gemeentelijke informatiekkanalen. Naast een generieke sensibiliseringscampagne, zal er ook sterk ingezet worden op de individuele begeleiding van inwoners. Dit reglement mag geen leeg reglement worden en goede persoonlijke begeleiding van de aanvragers zal bijdragen tot de effectiviteit van dit subsidiereglement op het terrein.

Voor de subsidie voor geïntegreerde aanpak hemelwater komen ook doe-het-zelvers in aanmerking. Op die manier vergroten we het aantal inwoners die in aanmerking komen. De doe-het-zelvers kunnen inspiratie halen in de catalogus van Natuurbuur op de website van de gemeente Kortenberg of bij websites zoals groenblauwpijl en blauwgroen Vlaanderen.

Het waterdicht maken van kelders is geen klus die door een doe-het-zelver kan geklaard worden. Er bestaat geen keurmerk voor gespecialiseerde firma's en het is dan ook geen evidentie om kwaliteitseisen op te leggen voor de aannemers die al dan niet in aanmerking komen. De gemeente mag ook geen reclame maken voor bepaalde zelfstandigen. Het is aan de particulier om in zee te gaan met een aannemer waar hij vertrouwen in heeft.

De dienst merkt op dat personen die een subsidie aanvragen volgens de huidige reglementen, zich vaak beperken tot enkel de plaatsing van een hemelwaterput of een groendak, maar geen combinatie van maatregelen implementeren. De sterkte van dit reglement bestaat er nu juist in om de inwoners aan te moedigen om meerdere maatregelen te gaan combineren om zo meer effect op de grondwatertafel te hebben. Door het integreren van de principes van de ladder van Lansinck wordt volop ingezet op de maatregelen met de hoogste impact. Het reglement is op die manier ook een sterk sensibiliserend middel. In onderstaande tabel vermelden we het aantal subsidieaanvragen die we hebben ontvangen tussen 2018 en heden voor de bestaande reglementen:

2018	2x toelage hemelwaterput
2019	3x toelage hemelwaterput
2020	3x toelage hemelwaterput
2021	3x toelage hemelwaterput 2x toelage groendak + 3 aanvragen hemelwater > niet voldaan aan voorwaarden
2022	1x toelage groendak

Inwoners die op basis van voorgaande reglementen een subsidie hebben ontvangen, kunnen op basis van het nieuwe reglement een subsidie aanvragen voor andere waterbergingsmaatregelen.

De heer Bart Nevens vindt het een gemiste kans om zich louter toe te spitsen op particulieren en dit niet uit te breiden naar bedrijven. Bovendien leeft momenteel de perceptie dat de gemeente weinig doet. Wij hebben toch een voorbeeldfunctie, maar daar valt op het terrein weinig van te merken. De bedrijven moeten wel mee genomen worden in de sensibilisering m.b.t. deze problematiek.

Fien Vos vult aan dat de principes van de ladder van Lansinck gebruikt worden als leidraad bij het beoordelen van omgevingsvergunningaanvragen van bedrijven. Op die manier wordt ook de waterhuishouding bij bedrijven verbeterd.

Schepen Kristien Goeminne vult aan dat dit subsidiereglement moet gezien worden als een eerste stap in de goede richting. We starten nu bij de inwoners. Het toelagereglement moet ook gezien worden als een sensibiliserend middel. De administratieve last voor het personeel werd goed onderzocht en besproken met de betrokken dienst. Voor de kelderdichting konden we niet anders dan enkel de plaatsing door een gespecialiseerde firma subsidiëren omdat deze werken niet oordeelkundig kunnen uitgevoerd worden door een doe-het-zelver. Beide reglementen vormen een start in de goede richting.

De heer Axel Degreef vervolgt met te stellen dat de meeste vragen reeds door Bart Nevens werden aangehaald. De toelichting tijdens de raadscommissie was zeer verhelderend. De samenwerking tussen de gemeente en Aquafin is zeer belangrijk en je merkt ook dat er samen aan dit dossier werd gewerkt. Het is belangrijk om in te zetten op een laagdrempelige communicatie om zo de boodschap tot bij de bevolking te brengen.

Schepen Kristien Goeminne wou nog even terugkomen op de voorbeeldrol van de gemeente. In de presentatie werd een waslijst aan maatregelen en infrastructuurwerken opgesomd die de gemeente nu reeds doet of in de nabije toekomst zal uitvoeren. En verder wenst zij ook te verwijzen naar de 2 infomomenten over de dorpskernvernieuwingen waar volop zal ingezet worden op ontharding en vergroening.

Mevrouw Ann Van de Castele vindt het een mooie presentatie. Zij zou graag voorstellen om een groepsaankoop te organiseren voor regenwatertonnen. Dit is misschien een idee, een eerste stap in de goede richting.

Liesbeth Vanobbergen vult aan dat een samenaankoop voor regentonnen werd overwogen, maar deze maatregel scoort niet hoog op de ladder van Lansinck, dus is dit niet de voorkeursmaatregel die we wensen te promoten. Bovendien wordt een regenton via het subsidiereglement gesubsidieerd en zo kan iedereen de ton kiezen die beantwoordt aan zijn of haar noden.

De heer Bart Nevens stelt dat de basis is gelegd, maar dat het interessant zou zijn, mocht er een evaluatie komen na een periode van 2 jaar. Voor de kelders wordt gekozen voor een maximale subsidie van 2.000 euro. Maakt het dan niet uit hoe groot de kelder is?

Liesbeth Vanobbergen verklaart dat de kostprijs van het waterdicht maken van een kelder d.m.v. een betonnen bekuiping, heel sterk afhangt van de specifieke situatie. Er is dus een groot prijsverschil tussen de verschillende kelders.

Schepen Stef Ryckmans vult aan dat iedere locatie/kelder verschillend is en de kostprijs ook locatie specifiek is.

Schepen Kristien Goeminne beaamt dat het reglement zal geëvalueerd worden en vraagt aan de commissieleden als er nog technische vragen zijn. Zo niet wenst zij iedereen te bedanken.

Er waren geen verdere vragen.

De voorzitter Hendrik Trappeniers bedankt de sprekers en aanwezigen en sluit de vergadering om 21u24.

Verslaggever: Inge Hauspie